

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

11 iulie 2018*

„Trimitere preliminară – Directiva 1999/5/CE – Recunoaștere reciprocă a conformității echipamentelor hertziene și a echipamentelor terminale de telecomunicații – Existența unor standarde armonizate – Necesitatea ca un fabricant să se adreseze unui organism notificat – Aplicarea numărului de identificare a unui organism notificat”

În cauza C-192/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), prin decizia din 23 februarie 2017, primită de Curte la 13 aprilie 2017, în procedura

COBRA SpA

împotriva

Ministero dello Sviluppo economico,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul C. Vajda (raportor), președinte de cameră, doamna K. Jürimäe și domnul C. Lycourgos, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Garofoli, avvocato dello Stato;
- pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara și de D. Kukovec, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: italiana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Directivei 1999/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 1999 privind echipamentele hertziene și echipamentele terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității acestora (JO 1999, L 91, p. 10, Ediție specială, 13/vol. 26, p. 73), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009 (JO 2009, L 188, p. 14) (denumită în continuare „Directiva 1999/5”).
- 2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între COBRA SpA, pe de o parte, și Ministero dello Sviluppo economico (Ministerul Dezvoltării Economice, denumit în continuare „MISE”), pe de altă parte, în legătură cu lipsa numărului de identificare a organismului notificat de pe aparate fabricate de COBRA și de pe ambalajele acestora.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Directiva 1999/5 a fost abrogată și înlocuită, începând de la 13 iunie 2016, prin Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE (JO 2014, L 153, p. 62). Ținând seama de data faptelor din litigiul principal, prezenta trimitere preliminară este, însă, examinată în lumina Directivei 1999/5.
- 4 Considerentele (14), (27) și (32) ale Directivei 1999/5 aveau următorul cuprins:

„(14) întrucât este necesar un control pentru ca echipamentele hertziene și echipamentele terminale de telecomunicații să nu prezinte riscuri pentru sănătate care pot fi evitate;

[...]

(27) întrucât pentru interesul public este de preferat să se dispună de standarde armonizate la nivel european în domeniul proiectării și fabricării echipamentelor hertziene și a echipamentelor terminale de telecomunicații; întrucât respectarea acestor standarde armonizate oferă o prezumție de conformitate cu cerințele esențiale; întrucât pot fi utilizate și alte mijloace pentru a demonstra conformitatea cu cerințele principale;

[...]

(32) întrucât echipamentele hertziene și echipamentele terminale de telecomunicații care sunt conforme cerințelor principale relevante trebuie să poată circula liber; întrucât aceste echipamente trebuie să poată fi puse în funcțiune în conformitate cu destinația lor; întrucât punerea în funcțiune poate fi subordonată autorizațiilor privind utilizarea spectrului radio și prestarea serviciului respectiv.”
- 5 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Domeniul de aplicare și obiectivul”, prevedea la alineatul (1):

„Prezenta directivă stabilește un cadru de reglementare pentru introducerea pe piață, libera circulație și punerea în funcțiune în Comunitate a echipamentelor hertziene și a echipamentelor terminale de telecomunicații.”

6 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Definiții”, prevedea:

„În sensul prezentei directive:

[...]

(c) «echipament hertzian» înseamnă un produs, sau o componentă relevantă a unui produs, care permite comunicarea prin emisie și recepție de unde hertziene utilizând spectrul atribuit comunicațiilor radio terestre sau spațiale;

[...]

(h) «standard armonizat» înseamnă o specificație tehnică adoptată de un organism de standardizare, agreată în cadrul unui mandat emis de Comisie conform procedurilor stabilite în Directiva 98/34/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO 1998, L 204, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 207)], în vederea elaborării unei exigențe europene și fără caracter obligatoriu.”

7 Articolul 3 din aceeași directivă, intitulat „Cerințe principale”, prevedea la alineatul (1):

„Următoarele cerințe principale se aplică tuturor aparatelor:

(a) protejarea sănătății și a securității utilizatorului și a oricărei alte persoane, inclusiv obiectivele în ceea ce privește cerințele de securitate, care figurează în Directiva 73/23/CEE [a Consiliului din 19 februarie 1973 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind materialul electric destinat utilizării în anumite limite de tensiune (JO 1973, L 77, p. 29, Ediție specială, 13/vol. 1, p. 226) exceptând pragul inferior de tensiune;

(b) cerințele de protecție, în ceea ce privește compatibilitatea electromagnetică, care figurează în Directiva 89/336/CEE [a Consiliului din 3 mai 1989 de apropiere a legislației statelor membre privind compatibilitatea electromagnetică (JO 1989, L 139, p. 19, Ediție specială, 13/vol. 9, p. 163)].”

8 Articolul 5 din Directiva 1999/5, intitulat „Standarde armonizate”, prevedea la alineatul (1):

„În cazul în care un aparat este conform standardelor armonizate relevante sau anumitor părți ale acestora, ale căror numere de referință au fost publicate în Jurnalul Oficial *al Comunităților Europene*, statele membre consideră că cerințele principale stabilite la articolul 3 și reglementate de standardele armonizate sau de anumite părți ale acestora sunt respectate.”

9 Articolul 7 din această directivă, intitulat „Punerea în funcțiune și dreptul de conectare”, prevedea la alineatul (1):

„Statele membre autorizează punerea în funcțiune a aparatelor în conformitate cu destinația lor în cazul în care sunt conforme cu cerințele principale corespunzătoare, stabilite la articolul 3, și cu alte dispoziții relevante ale prezentei directive.”

10 Articolul 10 din directiva menționată, intitulat „Proceduri de evaluare a conformității”, prevedea:

„(1) Procedurile de evaluare a conformității stabilite în prezentul articol sunt utilizate pentru stabilirea conformității aparatelor cu toate cerințele principale relevante stabilite la articolul 3.

[...]

(3) Echipamentele terminale de telecomunicații care nu utilizează spectrul atribuit comunicațiilor radio terestre/spațiale sau elementele receptoare ale echipamentelor hertziene, la alegerea fabricantului, intră sub incidența procedurilor prevăzute de anexa II, de anexa IV sau de anexa V.

(4) În cazul în care un fabricant a aplicat standardele armonizate stabilite la articolul 5 alineatul (1), echipamentele hertziene care nu sunt reglementate de prevederile din alineatul (3) intră, la alegerea fabricantului, sub incidența procedurilor stabilite de anexa III, de anexa IV sau de anexa V.

(5) În cazul în care un fabricant nu a aplicat standardele armonizate stabilite la articolul 5 alineatul (1), sau nu le-a aplicat decât parțial, echipamentele hertziene care nu intră sub incidența alineatului (3) din prezentul articol sunt reglementate, la alegerea fabricantului, de procedurile stabilite de anexa IV sau de anexa V.

[...]

- 11 Potrivit articolului 11 din aceeași directivă, intitulat „Organisme notificate și autorități de supraveghere”:

„(1) Statele membre notifică Comisiei organismele pe care le-au desemnat pentru a îndeplini sarcinile relevante stabilite la articolul 10. Acestea stabilesc organismele desemnate prin aplicarea criteriilor stabilite în anexa VI.

(2) Statele membre notifică Comisiei autoritățile stabilite pe teritoriul lor care îndeplinesc sarcinile de supraveghere legate de aplicarea prezentei directive.

[...]

- 12 Articolul 12 din Directiva 1999/5, intitulat „Marcajul «CE»”, prevedea la alineatul (1):

„Aparatele care satisfac toate cerințele principale aplicabile poartă marcajul «CE» de conformitate prevăzut de anexa VII. Acest marcaj este aplicat pe răspunderea fabricantului, a mandatarului acestuia, rezident în Comunitate, sau a persoanei responsabile cu introducerea pe piață a aparatului.

În cazul aplicării procedurilor stabilite în anexa III, anexa IV sau anexa V, marcajul este însoțit de numărul de identificare a organismului notificat prevăzut la articolul 11 alineatul (1). Echipamentele hertziene mai sunt însoțite, după caz, de identificatorul categoriei de echipamente, dacă un asemenea identificator a fost atribuit. Orice alt marcaj poate fi aplicat, cu condiția să nu reducă vizibilitatea și lizibilitatea marcatului «CE».”

- 13 Anexa III la această directivă, referitoare la procedura de evaluare a conformității stabilită la articolul 10 alineatul (4) (Controlul intern al fabricației și testările specifice ale aparatului), prevedea:

„Prezenta anexă cuprinde anexa II completată cu următoarele cerințe suplimentare.

Pentru fiecare tip de aparat, toate seriile principalelor testări radio trebuie să fie efectuate de fabricant sau în contul acestuia. Alegerea seriilor de testări considerate de primă importanță este de competența unui organism notificat, ales de fabricant, cu excepția cazului în care ele sunt definite în standardele armonizate. Organismul notificat ține seama în cea mai mare măsură de deciziile anterioare adoptate de organisme notificate, acționând de comun acord.

Fabricantul sau mandatarul său, rezident în Comunitate, sau persoana responsabilă cu introducerea pe piață a aparatului declară că testările au fost efectuate și că aparatul este conform cu cerințele principale și aplică numărul de identificare a organismului notificat în cursul procesului de fabricație.”

- 14 Potrivit punctului 3 din anexa VII la directiva menționată, referitoare la marcajul echipamentelor stabilit la articolul 12 alineatul (1) din aceeași directivă, marcajul „CE” era aplicat pe produs sau pe placa de identificare. De asemenea, acest marcaj se aplica pe ambalajul acestuia și, eventual, pe documentele însoțitoare.

Dreptul italian

- 15 Decreto legislativo n. 269 – Attuazione della direttiva 1999/5/CE riguardante le apparecchiature radio, le apparecchiature terminali di telecomunicazione ed il reciproco riconoscimento della loro conformità (Decretul legislativ nr. 269 privind transpunerea Directivei 1999/5/CE privind echipamentele hertziene și echipamentele terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității acestora) din 9 mai 2001 (supliment ordinar la GURI nr. 156 din 7 iulie 2001, denumit în continuare „Decretul legislativ nr. 269/2001”), în versiunea în vigoare la data faptelor din litigiul principal, prevedea la articolul 11 alineatul 3 că „[e]chipamentele terminale de telecomunicații care nu utilizează spectrul atribuit comunicațiilor radio terestre și spațiale, precum și elementele receptoare ale echipamentelor hertziene, la alegerea fabricantului, sunt spuse procedurilor de evaluare a conformității prevăzute în anexa II, în anexa IV sau în anexa V la prezentul decret”.
- 16 Potrivit articolului 11 alineatul 4 din acest decret legislativ, „[i]n cazul în care un fabricant a aplicat standardele armonizate menționate la articolul 5 alineatul 1, echipamentele hertziene care nu sunt prevăzute la alineatul 3 sunt supuse, la alegerea fabricantului, uneia dintre procedurile descrise în anexa III, în anexa IV sau în anexa V”.
- 17 Articolul 13 din decretul citat prevedea că „[a]paratele care îndeplinesc toate cerințele principale aplicabile menționate la articolul 3 poartă marcajul «CE» de conformitate prevăzut în anexa VII. Acest marcaj este aplicat pe răspunderea fabricantului, a mandatarului acestuia cu sediul în Uniunea Europeană sau a persoanei responsabile cu introducerea pe piață a aparatului. În cazul aplicării procedurilor stabilite în anexa III, în anexa IV sau în anexa V la prezentul decret, marcajul este însoțit de numărul de identificare a organismului notificat prevăzut la articolul 12 alineatul 1”.
- 18 Anexa III la același decret legislativ prevedea că, „pentru fiecare tip de aparat, testările radio esențiale sunt efectuate de fabricant sau în contul acestuia. Alegerea testărilor considerate de primă importanță este de competența unui organism notificat, ales de fabricant, cu excepția cazului în care ele sunt definite în standarde armonizate”.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 19 COBRA este o întreprindere din sectorul produselor electronice de larg consum care comercializează, sub marca Pascal, un transmțător de uz casnic care se instalează în apropierea unei surse de semnal audio sau video, care captează semnalul de la această sursă și îl retransmite pentru ascultare sau pentru vizionare către un televizor situat la o distanță de până la 100 de metri. Această retransmitere utilizează spectrul hertzian și constituie, așadar, o transmisie prin radiofrecvență.
- 20 MISE este competent să controleze acest tip de aparate în Italia. În cursul unui control efectuat la 18 mai 2011, acesta a constatat că, pe exemplarele aparatelor acestei mărci care erau oferite publicului spre vânzare, numărul de identificare a unui organism notificat, în sensul Directivei 1999/5, nu era tipărit nici pe aparat, nici pe ambalajul acestuia, ci figura doar în manualul de instrucțiuni furnizat împreună cu aparatul.
- 21 MISE, apreciind că această mențiune trebuia să figureze pe aparatul propriu-zis, în vederea respectării cerințelor prevăzute de Directiva 1999/5 și de Decretul legislativ nr. 269/2001, care a asigurat transpunerea acesteia în dreptul italian, a efectuat punerea sub sechestru administrativ a aparatelor

considerate neconforme și a impus COBRA o sancțiune. În plus, prin decizia din 22 iunie 2011, acesta a ordonat societății menționate să asigure conformitatea exemplarelor confiscate, precum și a celor care fuseseră deja introduse pe piața italiană.

- 22 COBRA a formulat o acțiune împotriva acestei decizii la Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio, Italia), susținând că decizia respectivă se întemeiează pe o interpretare eronată a Directivei 1999/5 și în special a celui de al doilea paragraf din anexa III la aceasta. Instanța menționată a respins acțiunea, considerând că Directiva 1999/5 și Decretul legislativ nr. 269/2001 impun indicarea organismului notificat responsabil pentru exactitatea controlului de conformitate pe aparatele marca Pascal în discuție. COBRA a declarat ulterior recurs la Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), în fața căruia a invocat din nou neconformitatea deciziei în cauză cu Directiva 1999/5.
- 23 Consiglio di Stato (Consiliul de Stat) constată că aparatele în cauză intră în domeniul de aplicare al Directivei 1999/5, pentru motivul că acestea sunt echipamente hertziene în sensul articolului 10 alineatul (4) din această directivă. Acesta precizează că, potrivit articolului 5 din această directivă, se prezumă că cerințele esențiale menționate la articolul 3 din aceasta sunt respectate pentru produsele conforme cu standardele armonizate. Acesta relevă, pe de altă parte, o incoerență aparentă în Directiva 1999/5 în ceea ce privește conformitatea echipamentelor hertziene cu cerințele esențiale care figurează la articolul 3 din această directivă. În conformitate cu articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din directivă, aparatele care satisfac toate cerințele principale poartă marcajul de conformitate „CE” menționat în anexa VII la aceasta, dar dispoziția respectivă ar prevedea, de asemenea, atunci când procedura menționată în anexa III la aceeași directivă este aplicată, că marcajul este însoțit de numărul de identificare a organismului notificat. În schimb, potrivit Consiglio di Stato (Consiliul de Stat), reiese din această anexă III că, în cazul în care seriile de testări radio esențiale care trebuie efectuate au fost definite în standardele armonizate, nu este necesar ca aplicarea marcajului „CE” să fie însoțită de cea a numărului de identificare a organismului notificat.
- 24 Consiglio di Stato (Consiliul de Stat) apreciază că este illogic și contrar principiilor proporționalității și adecvării faptul de a impune intervenția unui organism notificat în cazul în care există standarde armonizate la nivel european. O astfel de abordare ar fi confirmată de nota explicativă a Comisiei cu privire la interpretarea Directivei 1999/5, potrivit căreia, în cazul în care standardele armonizate indică ansamblul testărilor tehnice esențiale pentru echipamentul radio, fabricantul care le respectă nu este obligat să indice pe produs numărul unui organism notificat.
- 25 În aceste condiții, Consiglio di Stato (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Directiva [1999/5] trebuie interpretată în sensul că fabricantul care recurge la procedura prevăzută la al doilea paragraf din anexa III, în situația în care există standarde armonizate care prevăd seria de testări radio esențiale care trebuie efectuate, trebuie să se adreseze unui organism notificat și să însoțească ulterior marcajul «CE» (care atestă conformitatea cu cerințele principale prevăzute de această directivă) de numărul de identificare a organismului notificat respectiv?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare și în ipoteza în care fabricantul – după ce a recurs la procedura prevăzută la al doilea paragraf din anexa III [la Directiva 1999/5], în situația în care există standarde armonizate care definesc seriile de testări radio esențiale care trebuie efectuate, și după ce a sesizat totuși, din proprie inițiativă, un organism notificat, solicitându-i să confirme lista testărilor menționate mai sus – trebuie să însoțească marcajul «CE» care atestă conformitatea cu cerințele principale prevăzute de [această directivă] de numărul de identificare a organismului notificat?

- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare și în ipoteza în care fabricantul – după ce a recurs la procedura prevăzută la al doilea paragraf din anexa III [la Directiva 1999/5], în situația în care există standarde armonizate care prevăd seriile de testări radio esențiale care trebuie efectuate, și după ce a sesizat totuși ulterior, din proprie inițiativă, un organism notificat, solicitându-i să confirme lista testărilor menționate mai sus, a însoțit din inițiativă proprie produsul de numărul de identificare a organismului sesizat – trebuie să aplice numărul de identificare a organismului inclusiv pe produs și pe ambalajul aferent?”

Cu privire la întrebările preliminare

Observații introductive

- 26 Trebuie să se constate, în primul rând, că procedura urmată de reclamanta din litigiul principal pentru a evalua conformitatea aparatului în cauză cu cerințele principale care figurează la articolul 3 din Directiva 1999/5 nu reiese în mod clar din decizia de trimitere. A doua întrebare adresată de instanța de trimitere se întemeiază, cu toate acestea, pe premisa potrivit căreia un fabricant a recurs la un organism notificat, dar numai în scopul de a confirma lista seriilor de testări radio esențiale care trebuie să fie efectuate în cadrul unor standarde armonizate. Prin urmare, trebuie să se răspundă instanței de trimitere pornind de la premisa menționată, lăsându-i, în același timp, sarcina de a verifica exactitatea acesteia.
- 27 În al doilea rând, trebuie subliniat că, potrivit articolului 1 alineatul (1) din Directiva 1999/5, aceasta din urmă se aplică echipamentelor hertziene astfel cum sunt definite la articolul 2 litera (c) din aceasta. Din decizia de trimitere reiese că aparatul în cauză este un echipament hertzian în sensul acestei din urmă dispoziții.

Cu privire la prima întrebare

- 28 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5 trebuie interpretat în sensul că fabricantul unui echipament hertzian, în cazul în care aplică procedura prevăzută la al doilea paragraf din anexa III la această directivă și folosește standarde armonizate pentru a defini seriile de testări prevăzute la acest paragraf, are obligația de a se adresa unui organism notificat astfel cum este menționat la articolul 11 alineatul (1) din directiva amintită și, în consecință, de a adăuga la marcajul „CE” numărul de identificare a acestui organism.
- 29 În ceea ce privește interpretarea dispozițiilor din dreptul Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acestora, ci și de contextul lor și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte aceste dispoziții (Hotărârea din 19 septembrie 2000, Germania/Comisia, C-156/98, EU:C:2000:467, punctul 50, Hotărârea din 25 octombrie 2011, eDate Advertising și alții, C-509/09 și C-161/10, EU:C:2011:685, punctul 54, precum și Hotărârea din 26 iulie 2017, Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, punctul 73).
- 30 În această privință, modul de redactare a articolului 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5 ar putea, de unul singur, să lase să se înțeleagă că aplicarea marcajului „CE” pe un echipament hertzian necesită ca acest marcaj să fie însoțit de numărul de identificare a unui organism notificat, menționat la articolul 11 alineatul (1) din această directivă, în cazul aplicării procedurii de evaluare a conformității prevăzute în anexa III la directiva respectivă.
- 31 Cu toate acestea, având în vedere trimiterea efectuată de acest articol 12 alineatul (1) al doilea paragraf la procedura de evaluare a conformității menționată în anexa III respectivă, este necesar, în scopul interpretării literale a acestei dispoziții, să se facă referire la textul anexei III amintite.

- 32 În această privință, reiese din textul anexei în discuție, la care se referă articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf menționat, că intervenția unui organism notificat în procedura de evaluare a conformității pe care o prevede nu se impune în toate împrejurările.
- 33 Astfel, în primul rând, în cadrul acestei proceduri de evaluare, seriile de testări radio esențiale sunt efectuate fie „de fabricant[ul]” însuși, fie „în contul acestuia”. În al doilea rând, respectiva anexă dispune că „alegerea seriilor de testări considerate de primă importanță este de competența unui organism notificat, ales de fabricant, cu excepția cazului în care ele sunt definite în standardele armonizate”.
- 34 Astfel, din modul de redactare a anexei III la Directiva 1999/5 rezultă că conformitatea unui aparat cu cerințele principale, care, potrivit articolului 10 alineatul (1) din această directivă, sunt cele menționate la articolul 3 din această directivă, poate fi stabilită de fabricantul însuși, în cazul în care a efectuat toate seriile de testări radio esențiale definite în standardele armonizate. În consecință, potrivit doar termenilor acestei anexe, procedura de evaluare menționată nu necesită, în orice situație, intervenția unui organism notificat nici în alegerea seriilor de testări radio esențiale, nici pentru a efectua respectivele serii de testări.
- 35 Rezultă de aici că, în situația în care fabricantul a recurs la standardele armonizate în cazul aplicării procedurii de evaluare a conformității menționate în anexa III la Directiva 1999/5, textul articolului 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5, interpretat în lumina textului anexei III la aceasta, trebuie interpretat în sensul că nu impune intervenția unui organism notificat și, prin urmare, nu impune ca aplicarea marcatului „CE” pe un echipament hertzian să fie însoțită de cea a numărului de identificare a unui astfel de organism.
- 36 O astfel de interpretare este confirmată de contextul articolului 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5.
- 37 Într-adevăr, o interpretare diferită ar conduce la impunerea intervenției unui organism notificat într-o situație în care conformitatea echipamentului hertzian în cauză cu cerințele principale stabilite la articolul 3 din directiva menționată este deja prezumată.
- 38 În această privință, articolul 10 din Directiva 1999/5 prevede proceduri de evaluare în vederea stabilirii conformității unui aparat cu cerințele principale care figurează la articolul 3 din aceasta. Articolul 10 menționat prevede la alineatul (4) că, în cazul în care un fabricant a aplicat standardele armonizate, echipamentele hertziene intră, la alegerea fabricantului, sub incidența procedurilor de evaluare prevăzute în anexa III, în anexa IV sau în anexa V la această directivă. Or, astfel cum s-a arătat la punctul 34 din prezenta hotărâre, procedura de evaluare menționată în anexa III la directiva citată nu necesită intervenția unui organism notificat în toate împrejurările.
- 39 În plus, articolul 5 alineatul (1) din Directiva 1999/5 prevede că, în cazul în care aparatul este conform „standardelor armonizate”, definite la articolul 2 litera (h) din această directivă ca fiind „[specificații] [tehnice] [adoptate] de un organism de standardizare [...] în vederea elaborării unei exigențe europene și fără caracter obligatoriu”, de aici rezultă, de asemenea, o prezumție de conformitate cu cerințele principale.
- 40 Această prezumție este confirmată atât de considerentul (27) al Directivei 1999/5, în care se precizează că „respectarea acestor standarde armonizate oferă o prezumție de conformitate cu cerințele esențiale” și că „pot fi utilizate și alte mijloace pentru a demonstra conformitatea cu cerințele principale”, cât și de anexa III la directiva respectivă, care scutește fabricantul de recurgerea la un organism notificat pentru procedura pe care o prevede în cazul în care conformitatea aparatelor a fost evaluată prin recurgerea la standardele armonizate.

- 41 Din moment ce conformitatea unui aparat cu cerințele principale este prezumată prin recurgerea la standardele armonizate și având în vedere interpretarea care figurează la punctul 34 din prezenta hotărâre, potrivit căreia intervenția unui organism notificat nu este necesară atunci când un fabricant al unui echipament hertzian a recurs la aceste standarde, nu poate fi impus unui fabricant care a recurs la standardele armonizate în cadrul aplicării procedurii de evaluare menționate în anexa III la Directiva 1999/5 să recurgă la un organism notificat și, prin urmare, să însoțească marcajul „CE” aplicat pe un echipament hertzian de numărul de identificare a organismului respectiv.
- 42 Această interpretare a articolului 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5 și a anexei III la această directivă este, în plus, conformă cu finalitatea urmărită de directiva menționată. Astfel, din considerentele (14) și (32) ale aceleiași directive reiese că aceasta urmărește să asigure libera circulație a mărfurilor prin limitarea obstacolelor în calea acestei libere circulații la cerințele naționale care sunt necesare și proporționale, asigurând, în același timp, că echipamentele hertziene nu prezintă riscuri pentru sănătate care pot fi evitate.
- 43 În această privință, potrivit articolului 1, Directiva 1999/5 stabilește astfel un cadru de reglementare pentru introducerea pe piață, pentru libera circulație și pentru punerea în funcțiune în Uniune a respectivelor echipamente. Articolul 7 din directiva menționată prevede, la rândul său, că statele membre autorizează punerea în funcțiune a acestor echipamente în conformitate cu destinația lor în cazul în care sunt „conforme cu cerințele principale”. Aceste cerințe sunt definite la articolul 3 din Directiva 1999/5 și includ, printre altele, protecția sănătății și a securității utilizatorului.
- 44 Or, astfel cum s-a constatat la punctele 39 și 40 din prezenta hotărâre, articolul 5 din Directiva 1999/5 stabilește o prezumție potrivit căreia cerințele principale prevăzute la articolul 3 din directiva menționată sunt îndeplinite atunci când un aparat este conform standardelor armonizate. Prin urmare, într-o astfel de situație, intervenția unui organism notificat nu este necesară pentru a asigura că echipamentele respective nu prezintă riscuri pentru sănătate care pot fi evitate și nu este, așadar, necesară nici în vederea protejării sănătății și a securității utilizatorului.
- 45 Această interpretare este susținută de faptul că funcția organismului notificat, astfel cum este definită la articolul 11 alineatul (1) din Directiva 1999/5, nu constă decât în a îndeplini „sarcinile relevante” vizate de procedurile de evaluare prevăzute la articolul 10 din directiva menționată, iar nu de a certifica conformitatea tuturor aparatelor cu cerințele principale conținute în articolul 3 din aceasta.
- 46 Pe de altă parte, în plus față de analiza textului, a contextului articolului 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5, precum și a finalității acesteia din urmă, interpretarea care figurează la punctul 35 din prezenta hotărâre este confirmată de nota explicativă a Comisiei referitoare la interpretarea Directivei 1999/5. În partea intitulată „*Ambiguity in Annex III to the Directive*”, rezultă din această notă că, în cazul în care standardele armonizate indică ansamblul seriilor de testări radio tehnice esențiale pentru echipamentul radio, fabricantul care se conformează acestora nu este obligat să indice pe acest echipament numărul de identificare a unui organism notificat. Nota citată subliniază că un organism notificat nu intervine în procedura conformității menționate în anexa III la Directiva 1999/5 în cazul în care un fabricant a recurs la standardele armonizate și că, așadar, obligația formulată la articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din această directivă nu își găsește aplicarea în cazul în care fabricantul respectiv a recurs la standardele armonizate.
- 47 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5 trebuie interpretat în sensul că fabricantul unui echipament hertzian, în cazul în care aplică procedura prevăzută la al doilea paragraf din anexa III la această directivă și folosește standarde armonizate pentru a defini seriile de testări prevăzute la acest paragraf, nu are obligația de a se adresa unui organism notificat astfel cum este menționat la articolul 11 alineatul (1) din aceeași directivă și, în consecință, nu are obligația de a adăuga la marcajul „CE” numărul de identificare a acestui organism.

Cu privire la a doua întrebare

- 48 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5 trebuie interpretat în sensul că fabricantul unui echipament hertzian, care a aplicat procedura menționată în anexa III la această directivă prin recurgerea la standardele armonizate care prevăd seriile de testări radio esențiale care trebuie efectuate, trebuie să adauge la marcajul „CE” numărul de identificare a unui organism notificat pe care l-a consultat în mod voluntar, fără a avea această obligație pentru a confirma lista seriilor de testări radio esențiale conținute în respectivele standarde armonizate.
- 49 Ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare, un asemenea fabricant nu poate fi obligat să adauge la marcajul „CE” numărul de identificare a unui organism notificat, în cazul în care acesta din urmă a fost consultat în mod voluntar pentru a confirma lista seriilor de testări radio esențiale conținute în standardele armonizate menționate.
- 50 Într-adevăr, în măsura în care, atunci când un fabricant aplică procedura de evaluare a conformității menționată la al doilea paragraf din anexa III la Directiva 1999/5 și utilizează standarde armonizate pentru a defini seriile de testări prevăzute la paragraful respectiv, nu este obligat să se adreseze unui organism notificat și, prin urmare, nu este obligat să adauge la marcajul „CE” numărul de identificare a acestui organism, rezultă că un fabricant nu poate fi obligat să adauge la marcajul „CE” numărul de identificare a unui astfel de organism atunci când a recurs în mod voluntar un astfel de organism.
- 51 O asemenea interpretare este confirmată de faptul că, după cum a subliniat Comisia în observațiile sale scrise, în cazul în care organismul notificat nu este responsabil pentru alegerea acestor serii de testări, obligația de a indica numărul de identificare a acestuia ar fi lipsită de sens având în vedere aprecierile care figurează la punctul 40 din prezenta hotărâre.
- 52 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5 trebuie interpretat în sensul că fabricantul unui echipament hertzian, care a aplicat procedura menționată în anexa III la această directivă prin recurgerea la standardele armonizate care prevăd seriile de testări radio esențiale care trebuie efectuate, nu este obligat să adauge la marcajul „CE” numărul de identificare a unui organism notificat pe care l-a consultat în mod voluntar fără a avea această obligație pentru a confirma lista seriilor de testări radio esențiale conținute în respectivele standarde armonizate.

Cu privire la a treia întrebare

- 53 Având în vedere răspunsurile date la prima și la a doua întrebare, nu este necesar să se răspundă la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 54 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

- 1) Articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 1999 privind echipamentele hertziene și echipamentele terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității**

acestora, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009, trebuie interpretat în sensul că fabricantul unui echipament hertzian, în cazul în care aplică procedura prevăzută la al doilea paragraf din anexa III la această directivă și folosește standarde armonizate pentru a defini seriile de testări prevăzute la acest paragraf, nu are obligația de a se adresa unui organism notificat astfel cum este menționat la articolul 11 alineatul (1) din aceeași directivă și, în consecință, nu are obligația de a adăuga la marcajul „CE” numărul de identificare a acestui organism.

- 2) Articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 1999/5, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 596/2009, trebuie interpretat în sensul că fabricantul unui echipament hertzian, care a aplicat procedura menționată în anexa III la această directivă prin recurgerea la standardele armonizate care prevăd seriile de testări radio esențiale care trebuie efectuate, nu este obligat să adauge la marcajul „CE” numărul de identificare a unui organism notificat pe care l-a consultat în mod voluntar fără a avea această obligație pentru a confirma lista seriilor de testări radio esențiale conținute în respectivele standarde armonizate.

Semnături